

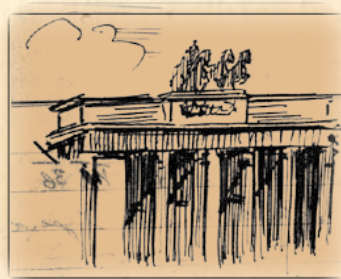
Na olimpijskim igrama u Berlinu 1936. godine, koje su zapamćene po odličnoj organizaciji, ali i po tome što su održane u sjeni nacističkog režima, nastupilo je i pet mačevaoca iz Zagreba - Vladimir Mažuranić, Pavao Pintarić, Milivoj Radović i braća Branimir i Krešimir Tretinjak. U ovom broju Povijesti hrvatskog športa objavljujemo dnevnik s originalnim ilustracijama koji je Vladimir Mažuranić vodio za vrijeme Igara. Ti se zapisi danas čuvaju u Hrvatskom sportskom muzeju u Zagrebu.

Priredio: BOGUMIR JAMBROŠIĆ

Ilustrirani zapisi Vladimira Mažuranića

30. VII 1936.

U 8h na večer krenuli smo iz Budimpešte. Vozili smo se cijelu noć i drugi dan do 4h po podne. U Berlinu nas je dočeka pukovnik Cvetko. Odvezli smo se kroz centar Berlina do Olimpijskog sela. Vožnja autobusom je trajala tri sata. Bila je vrlo dosadna jer smo svi bili ubijeni od puta i jedva čekali da stignemo u naš kvartir. Smjestili smo se u Selu u kući Weimar. Kućica je krasna. Leži usred šume ili bolje rečeno parka kraj jednog malog jezera. Čim smo večerali legli smo.

31. VII 1936.

Bio sam na stadionu i Jugend lageru. Ferija nisam našao. Razgledao sam naše selo. Ogromno je. Ima oko 150 kuća, a čovjeku izgleda da ih ima maksimum 15. U selu su i dva kina. Jedan nijemi i jedan ton, te mnogo dućana, pošta, bazeni za plivanje, igrališta, dvorane za gombanje, jednom riječi sve što športaši mogu trebati. Jede se u jednoj posebnoj ogromnoj zgradi gdje svaka nacija ima posebnu salu. Ima nas svakakvih ovdje. Počam od Finaca (Suoma) i Norvežana pa sve do Crnaca, Indijaca i Japana, svi se mi sastanemo u velikoj zgradi. A naveče opet u kinu. Prije filma imade svaki put nekoliko točaka pjevanja i šale. Najveću buku prave jasno Talijani. Svakim

danom je galama sve veća jer su tu umjetnost svi vrlo brzo naučili od Talijana. Predstave počinju u ½ 8 a u 10h je već sve gotovo.

1. VIII 1936.

U jutro training. Po podne u 1h sjeli smo u autobuse i odvezli se na stadion kuda smo stigli oko 3h. Ondje smo se poredali. Nacija kraj nacije pred glavnim ulazom. Oko četiri sata začula se trublja. Čas zatim ušao je Hitler. Nizak u braun uniformi s vrpcom kukastog krsta na lijevoj ruci. Stupao je vrlo odrešito u staromodnim čizmama. Pozdravio je našu zastavu s ispruženom rukom. Iza njega išao je Göring, članovi olimpijskih odbora i dostojanstvenici. Čim je Fihrer ušao u stadion začuo se jedan urnebes. Stadion koji je bio dupkom pun, odzvanjao je četvrt sata. Zatim je zazvonilo olimpijsko zvono. Sad su počele ulaziti nacije po alfabetskom redu i defilirati pred Hitlerovom ložom.

Najburnije su bili dočekani Austrijanci. U stadionu smo se poredali. Hitler je s nekoliko riječi otvorio Olimpijske igre. U taj je čas doletio trkač s bakljom a kor od 5.000 ljudi zapjevao je novu olimpijsku himnu (koju je komponirao R. Strauss). Pušteni su golubovi koji su kružili nad stadionom. Mnoštvo je klicalo, zazvonila su sva zvana i ispaljena je jedna salva iz topova. Cijeli prizor je bio zaista veleban. U to se pred mikrofon stavio Njemački prvak na prošloj olimpijadi i pročitao zakletvu. Sve su se zastave spustile i ponovno je zapjevana olimpijska himna. Nakon toga počele su opet nacije izlaziti istim redom kako su i ušle.

2.VIII 1936.

U jutro su bila prva natjecanja. Mi, Francuzi i Brazilija. Mene je Cvetko metnuo u ekipu proti Francuza, no naši su tukli Braziliju i mi nismo trebali više raditi s Francuzima jer su i ovi natukli Brazilijance. Glavnu zaslugu za našu pobjedu ima Branko Tretinjak. Slovenci (Marion, Pengov, Koršič) vrlo su lijepo radili, bolje nego ikada, no oni su ipak mnogo preslabi da tuku nešto jačeg protivnika. Svaki je dobio od njih po dve borbe, dok je Tretinjak dobio tri i to sve s 5:1 i 5:2. Po podne smo se u sledećoj grupi opet sastali s Francuskom i osim toga još i s Madžarima. Za potonje su nastupili i oba Hatza. Rezultat je jasan – mi smo ispali.

Ja sam radio samo dve borbe i to s Bougnol (5:0) i Bondoux (5:3).

Naveče smo već u kinu vidili otvorenje olimpijskih igara.

3.VIII 1936.

U jutro nas je Cvetko natjerao na training. Po podne smo imali odmor.

4.VIII 1936.

Naveče je bio finale momčadi u ekipama. Prvi su bili Talijani (Guaragna, Gaudini, Marzi, Bocchino), koji su dosta lako i uvjerljivo tukli Francuze (Lemoine, Gardère A., Gardère E., Bougnol) s rezultatom 9:5. Borba nije bila interesantna. Najbolje je radio Guaragna. Lemoine je bio vrlo slab.

5.VIII 1936.

Pojedinačno natjecanje u floretu. U prvoj grupi ispadaju Koršič i Pengov bez ijedne pobjede. U drugoj rundi Marion.

6.VIII 1936.

Borba za finale pojedinačno također ni izdaleka nije bila tako interesantna i lijepa kao lani u Lausani. Od Talijana nije nastupio Marzi. Lemoine je ispao iz semifinala a Bougnol nije nastupio. Prvo mjesto je osvojio Gaudini, drugi je Gardère Édouard, treći Bocchino, četvrti Casmir a tek peti Guaragna. Suci su bili vrlo loši "drukali" su tako za Gaudinija da je cijela publika protestirala. Isto je tako i Njemački majstor Casmir tukao Talijana Guaragna samo po milosti sudaca i volji publike.

Casmir je vrlo gadno radio bez ikakvog stila te se koristio time da su suci svaki double računali njemu u korist. Zato ga je Gardère "isprašio" s 5:2 na najveće veselje

Casmir

svih Francuza. Gardère je izgubio samo s Gaudinijem i to 5:4, premda mu je Édouard dao 6 direktnih udara. Tako je završilo natjecanje za prvenstvo svijeta bez ijedne lijepe borbe, bez uzrujavanja i bez objektivnosti sudaca.

7.VIII 1936.

Cijelo jutro ostao sam kod kuće. Malo smo trainirali epee. U našem selu je tako lijepo da čovjek nema nikakve potrebe da ide u grad. Osobito me prolazi volja za put u Berlin kad pomislim da se moram voziti dva sata autobusom. Zato su i stanovnici našeg sela rijetki gosti u njemačkoj prijestolnici. Kako je danas nakon dugog vremena opet topao dan to je naše jezero opet oživjelo. Osim Finaca, koji su stalni gosti na našoj plaži, pojavilo se danas i nekoliko odvažnih Šveda, Norvega i Amerikana. Po njihovoj galami i vriski moglo se lako zaključiti da voda baš nije previše topla. Poslije objeda otišli smo na stadion gledati finale u polu Engleska – Argentina. Argentinci su igrali mnogo bolje a osim toga su imali i bolje konje. Sama igra je bila prekrasna a rezultat od 11:0 za Argentinu ne znači da Englezi nisu dali otpora. Dapače oni su Argentinu bili ravnopravni i do tog visokog rezultata je došlo samo zato što su Englezi promašili par sigurnih lopta a Argentinci imali sreću i često na puf pogodili.

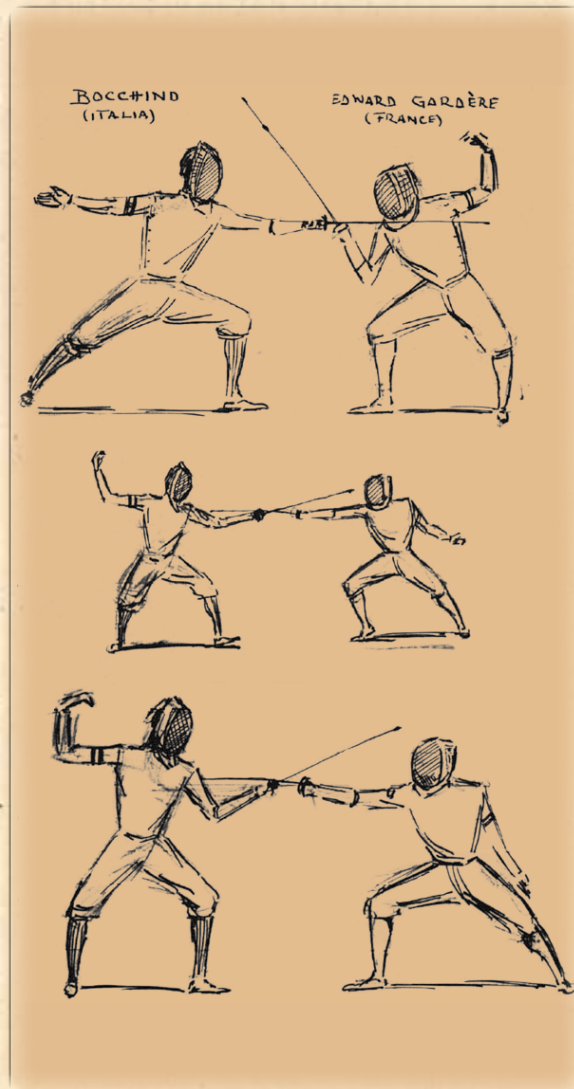
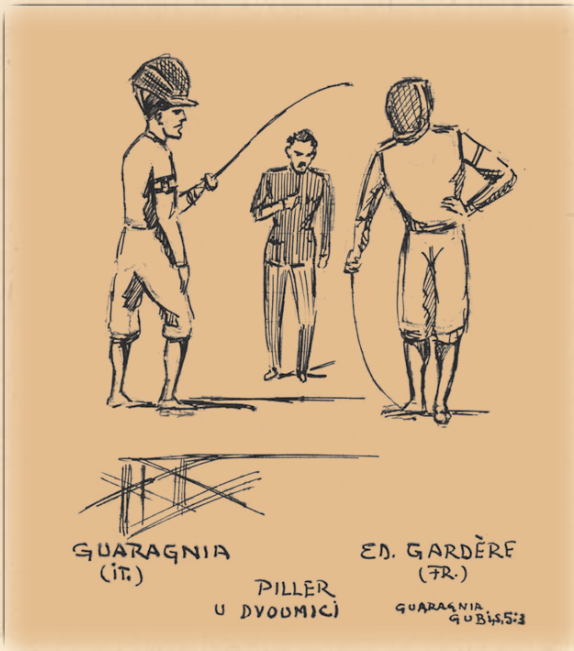
8.VIII 1936.

Poslije podne pošao sam u Berlin. Vozio sam se oko sat i po autobusom dok sam konačno stigao do ZOO-

Bahnhof. Odande sam pošao do Kurfürstendamma. Tamo sjedoh ponovo u autobus i odvezao sam se na najljepše točke Berlina. Prođosmo i ispod znamenitih Brandenburških vrata koja mi se ni najmanje nisu svidjela.

Cijeli grad uopće nije lijep. Sve palate i javne zgrade bez iznimke, kao i većina privatnih kuća potpuno su bez ukusa, većina podignuta u prošlom stoljeću. Možda je Berlin tako porazno na mene djelovao što sam došao iz prekrasne Budimpešte i očekivao da Berlin izgleda slično onako kao i Paris. Ne samo da su ulice prema Budimpešti (o Parisu da i ne govorimo) uske, nego je i promet, za

jedan tako ogroman grad kao Berlin, vrlo malen i neobično polagan. Jednom riječi bio sam neugodno iznenađen i odvezao se, nakon jednosatnog čekanja na naš autobus, vrlo zlovoljan kući.

9. VIII 1936.

Danas je bila senzacija da je Madžar Czik tukao na 100 m slobodni stil Japance i postao olimpijski prvak. Svi Evropljani a i Amerikanci su vrlo zadovoljni tim uspjehom Madžara.

Na večer je bio finale épée. Prvi su Talijani, drugi Šved i tek treći Francuzi koji su bili lanjski prvaci.

Za Italiju su nastupili Riccardi, Ragno, Cornaggia di Medici i Rastelli.

10. VIII 1936.

U jutro sam imao épée. Ispao sam u prvoj rundi. U mojoj grupi je najljepše radio Riccardi.

Na večer sam gledao u našem varieteu braću Fratellini. Bili su vrlo dobri. Naš variete postaje uopće iz dana u dan sve bolji a i naš kino imade sad izvrсни program.

Fratellini su između ostalog iznijeli i par izvrsnih točaka s Napoleonom i Negusom. Na sveopći zahtjev obećali su da će opet doći.

11. VIII 1936.

Cijelo smo jutro ljenčarili i promatrali kako rode s nevjerovatnim strpljenjem čekaju na ribe i love ih. Ta naša duhovita zabava trajala je sve do u podne.

Podne sam bio u Berlinu. Ostao sam i na večer te razgledavao lokale.

12. VIII 1936.

Épée su opet i pojedinačno pobijedili Talijani. Prvi je Riccardi, 2 Cornaggia di Medici a treći Ragno. Poslije svršene borbe otišao sam na stadion i pogledao predfinale u nogometu Austrija – Poljska. Igra nije bila interesantna i tehnički vrlo slaba. Poljaci su bili za vrijeme

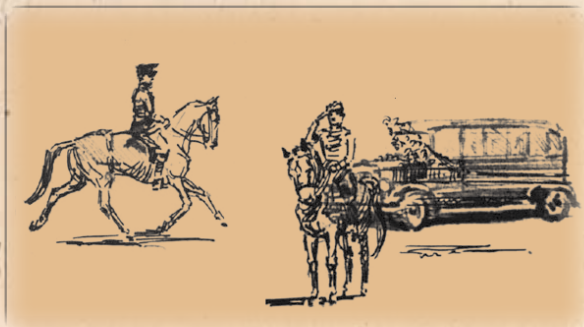

cijele igre nadmoćni i igralo se neprestano pred golom Austrije. Austrijanci su iskoristili ono malo šansa što su imali i pobijedili s 3 : 1. Pobjeda nije ni tako nezaslužena jer ako netko igra tako loše da zapuca oko 30 lopta taj zaista i nije zaslužio pobjedu.

Sutra odlaze Amerikanski lakoatletičari. Danas zadnji dan za one skupljaju autograme da ih još nabave. Vojnici već tovore kofere na ogromni auto, a oko atleta se stvara sve veći krug od stanovnika našeg sela koji skupljaju potpise.

13. VIII 1936.

Započela je sablja. U prvoj rundi se sastajemo s Turskom i Švicarskom. Natjecanje je počelo oko 9h u jutro.

Iz početka smo s Turcima vodili no nakon ogorčene borbe oni su izravnali i čak prešli u vodstvo s 8 : 7. Zadnju odlučnu borbu izgubio je Marion kao i sve ostale borbe do sada. Tako su nas Turci tukli s 9 : 7. Sa Švicarcima smo izgubili s istim rezultatom. Mariona je zamijenio Pintarić. Dobio je tri borbe.

Po podne bio sam gledati školsko jašenje na polo – stadionu. Nisam nipošto bio oduševljen. Meni se pače činilo jadno prema onom što sam vidio kod pukovnika Seminga (?) u Ljubljani.

Nisam gledao cijelo prednatjecanje do kraja. Otišao sam da još jednom razgledam Berlin. Kad sam se vraćao u selo vozio sam se u Japanskom autobusu. Bilo je oko dvadeset Japanaca. Neprekidno su se smijali i kreštili kod čega su nevjerojatno komično izgledali.

Naveče su opet gostovali Fratellini.

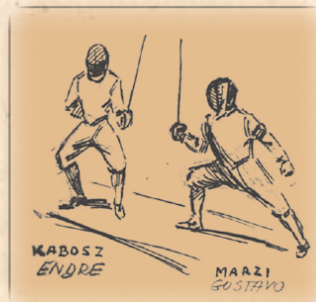
14. VIII 1936.

Ujutro smo se opet našim autobusom otkotali na

stadion. Gledao sam skakanje u vodu. Bilo je prekrasno. Najbolji su bili opet Amerikanci.

Popodne sam bio na finalama u sablji: Mađarska – Italija.

Kabosz, slavna manikirka (kako ga zovu radi njegovih divnih udaraca na ruku) nije bio danas u osobitoj formi. Od Talijana je bio daleko najbolji Pinton, a od Mađara Gerević (Gerevich). Borbe su bile divne jer su Talijani bili ove godine znatno bolji nego lani. Borba je potrajala do polnoći. Sa velikim naporom uspjelo je Mađžarima da tuku Italiju s 10 : 6. To je bila daleko najljepša borba za vrijeme cijelog mačevanja na Olimpijadi.

15. VIII 1936.

U jutro bijah u Berlinu. Razgledavao sam velike dućane. Danas pošto mi je to zadnji dan u Berlinu dijelio sam bez razmišljanja autograme svim napasnicima. Vratio sam se o podne u selo. Danas mi je po prvi puta upalo u oči da je u našem selu već čisto pusto. Za objedom smo živo komentirali o jučerašnjem nastupu slavnog Kiepure u našem selskom varieteu. Meni se neobično dopao. On nas je oduševio ne samo svojim prekrasnim glasom nego i sa neobično ugodnim i veselim nastupom.

Kako je prije bio sam veliki sportaš (nogometaš) to se je odmah snašao među nama. Pjevao nam je sve što smo zaželjeli. Zato danas i naša vojnička glazba, koja nam je do sada za

vrijeme objeda uvijek svirala same marševe, svira "O sole mio" i "Ninom". Čini se da je Kiepura i na njih djelovao.

Poslije ručka otišli smo da pakujemo naše stvari. U 9h na večer krenuli smo iz Anhalten Bahnhofa za Zagreb.

